

УДК 005.92:004.63

Сорокіна А.С., викладач кафедри
менеджменту та бізнесу ХНЕУ

Інформаційні ресурси, як складових інформаційної сфери підприємства

Анотація. Розглянуті особливості функціонування інформаційної сфери підприємства. Виявлено основи аналізу використання інформаційних ресурсів на підприємстві у складі інформаційної сфери підприємства. Надані основні напрямки аналізу інформаційних ресурсів підприємства .

Ключові слова: інформаційна сфера, ресурси підприємства, інформаційні ресурси, аналіз використання, підприємство.

Рассмотрены особенности функционирования информационной сферы предприятия. Выявлено основы анализа использования информационных ресурсов на предприятии в составе информационной сферы предприятия. Приведены главные направления анализа информационных ресурсов предприятия.

Ключевые слова: информационная сфера, ресурсы предприятия, информационные ресурсы, анализ использования, предприятие.

In the article consider the features of the functioning of the information sphere of the enterprise. Revealed the basis of analysis using information resources in the enterprise in the information sphere of the enterprise. Outlined the main directions of the analysis of information resources of the enterprise.

Keywords: information sphere the company's resources, information resources, an analysis of the enterprise.

Сучасний стан розвитку світової економіки та економіки України зокрема вимагає від підприємств та їх менеджерів знання та використання новітніх інформаційних систем, технологій, постійне навчання та ін. Проте налагодження взаємодії підприємства із інформаційним середовищем виконується індивідуально на кожному

підприємстві та без використання наукових положень для покращення цього процесу.

Тому метою даної статті є аналіз теоретичних концепцій використання ресурсів на підприємстві та розробка методики аналізу інформаційних ресурсів підприємства.

Об'єктом дослідження в даній статті виступає процес використання інформаційних ресурсів на підприємстві.

Предметом дослідження в даній статті є теоретичні та методичні положення щодо використання інформаційних ресурсів на підприємстві.

Інформаційна сфера підприємства, як економічна категорія, на даний момент не має базових значних теоретичних розробок. Зокрема, її пов'язують з поняттям економічної безпеки через те, що основним елементом інформаційної сфери є інформація.

Пилипенко В. Ф. [10] аналізуючи інформаційну безпеку держави акцентує увагу на тому, що це є станом збереженості інформаційних ресурсів держави та захищеності законних прав особи і суспільства в інформаційній сфері.

Спеціалістами в області інформаційної безпеки [3] висвітлено, що інформаційна сфера – сукупність інформації, інформаційної інфраструктури, суб'єктів, що здійснюють збір, формування, розповсюдження та використання інформації, а також системи регулювання суспільних відносин, які при цьому виникають.

З огляду на теперішній стан розвитку соціально-економічної системи та місце інформаційної сфери в ній автором [Информационная безопасность] сказано про те, що інформаційна сфера має дві складові: інформаційно-технічну (штучно створений людиною світ техніки, технологій та ін.) та інформаційно-психологічну (натуральний світ живої природи, який включає до свого складу людину) [11, 12].

Саме в інформаційній сфері виникають суспільні відносини, які підлягають правовому регулюванню, під час виконання інформаційних процесів. Ці суспільні відносини складають основний предмет інформаційного права, а саме предмет його правового регулювання.

Копилов В. А. розділяє інформаційну сферу на п'ять предметних областей [4]:

1. Реалізація права на пошук, отримання, передачу та

використання інформації.

2. Виробництва, передачі та розповсюдження вхідної та вихідної інформації.

3. Формування інформаційних ресурсів, підготовка інформаційних продуктів, надання інформаційних послуг.

4. Створення та застосування інформаційних систем (АІС, БД, баз знань) та інших інформаційно-телекомунікаційних технологій.

5. Створення та застосування засобів та механізмів інформаційної безпеки, в тому числі засобів інформатики та обчислювальної техніки для безпеки мереж ЕОМ, а також програмних та апаратних засобів захисту інформації в ЕОТ та комп'ютерних мережах.

Автор [1] аналізуючи інформаційну безпеку держави акцентує увагу на тому, що це є станом збереженості інформаційних ресурсів держави та захищеності законних прав особи і суспільства в інформаційній сфері .

Інформаційна сфера являючись системотворчим фактором життя суспільства, активно впливає на стан політичної, економічної, оборонної та інших складових безпеки держави [3].

З огляду на теперішній стан розвитку соціально-економічної системи та місце інформаційної сфери в ній автором [2] сказано про те, що інформаційна сфера має дві складові: інформаційно-технічну (штучно створений людиною світ техніки, технологій та ін.) та інформаційно-психологічну (натуральний світ живої природи, який включає до свого складу людину).

Саме в інформаційній сфері виникають суспільні відносини, які підлягають правовому регулюванню, під час виконання інформаційних процесів. Ці суспільні відносини складають основний предмет інформаційного права, а саме предмет його правового регулювання.

Інформаційна сфера може бути розділена на п'ять предметних областей [4]:

1. реалізація права на пошук, отримання, передачу та застосування інформації;

2. виробництва, передачі та розповсюдження вхідної та вихідної інформації;

3. формування інформаційних ресурсів, підготовка інформаційних продуктів, надання інформаційних послуг;

4. створення та застосування інформаційних систем (АІС, БД, баз знань) та інших інформаційно-телекомунікаційних технологій;

5. створення та застосування засобів та механізмів інформаційної безпеки, в тому числі засобів інформатики та обчислювальної техніки для безпеки мереж ЕОМ, а також програмних та апаратних засобів захисту інформації в ЕОТ та комп'ютерних мережах.

Розгляд інформаційної сфери підприємства з позиції п'яти предметних областей обумовлений складністю віднесення інформації та інформаційних ресурсів до конкретних сфер життєдіяльності людини та відсутністю конкретних методик щодо використання інформаційних ресурсів на підприємствах сьогодення.

Ресурси підприємства поділяються на матеріальні і трудові та лише останнім часом посеред них почали виділяти інформаційні ресурси та детально аналізувати їх склад, структуру, рівень використання та ін.

Для того, щоб провести детальний аналіз використання інформаційних ресурсів на підприємстві слід визначити, що які критерії та показники аналізу ресурсів на підприємстві існують.

Так як інформаційні ресурси не мають основних характеристик матеріальних і трудових ресурсів таких як обмеженість у часі та вичерпність їх аналіз являє собою симбіоз знань та методик аналізу.

На основі [5] розроблено методика аналізу використання інформаційних ресурсів на підприємстві. Вона містить наступні елементи:

визначення цілей та об'єктів аналізу, складання плану аналітичної роботи;

підбір системи синтетичних й аналітичних показників, що характеризують об'єкти аналізу;

розробка схеми й послідовності проведення аналізу;

встановлення періодичності й строків проведення аналізу;

встановлення джерел інформації й способів її збору й обробки;

вибір методів аналізу економічної інформації;

складання переліку організаційних етапів, розподіл обов'язків між службами;

створення системи організаційної і обчислювальної техніки, що використовується для аналітичної обробки інформації;

визначення порядку оформлення результатів й їхня оцінка;
оцінка трудомісткості роботи.

Аналіз ресурсів підприємства припускає аналіз стану складських запасів, з одного боку, і вивчення показників використання матеріальних ресурсів - з іншої [6].

Згідно з автором [5] аналіз використання ресурсів підприємства у постачальницькій діяльності слід проводити обов'язково з виявлення рівня виконання плану й динаміку постачання за кількістю матеріалів, їхній якості, видам, строкам поставки.

Для оцінки забезпеченості підприємства ресурсами необхідно вивчати такі складові аналізу як джерела надходження, необхідний об'єм, інтервали поставок та тривалість доставки;

Для аналізу матеріальної складової інформаційних ресурсів підприємства слід виділи наступні аспекти в операційній діяльності підприємства [7,8]:

- постановка завдань аналізу та виявлення джерел інформації для аналізу

- формування, склад та характеристика ресурсів;

- особливості їх мобілізування та використання (перевірка реальності плану матеріально-технічного забезпечення і фактичного його виконання за об'ємом, асортиментом, якістю матеріалів та ритмічністю поставок)

- проблеми формування та використання в ринкових умовах (аналіз становища складських запасів: визначення невикористаних резервів підвищення виробництва продукції за рахунок недопоставки матеріалів, зміни переходящих залишків, понадпланових відходів та перевитрати на одиницю продукції);

- сучасний стан формування та використання (аналіз використання матеріальних ресурсів: система узагальнюючих та окремих показників, які використовуються для оцінки ефективності матеріальних ресурсів);

- шляхи вдосконалення формування та використання ресурсів.

Для виявлення резервів інформаційних ресурсів необхідно провести аналіз, який має складатися з наступних етапів [9]:

1. Оцінка якості планів матеріально-технічного постачання й аналіз їхнього виконання;

2. Оцінка потреби підприємства в ресурсах;
3. Оцінка ефективності використання ресурсів;
4. Факторний аналіз загальної матеріалоемності продукції;
5. Оцінка впливу вартості ресурсів на обсяг виробництва продукції

Таким чином теорія та практика управління, здобувають особливе значення в інформаційній сфері, яка охоплює все більшу частину ресурсів підприємства. Розвиток інформаційної сфери та розширення меж управління на підприємстві інформаційними ресурсами, як одними із складових елементів інформаційної сфери та новим ресурсом підприємства. Отже, у сучасних умовах винятково важливе значення має перебудова аналізу ресурсів підприємства з огляду постійний процес їх інформатизації. Це потребує в науці розробку нових методик управління в інформаційній сфері. В практиці управління – опрацювання та застосовування нових методик аналізу використання інформаційних ресурсів.

Подальше дослідження полягає в тому, щоб розробити детальні кроки аналізу використання інформаційних ресурсів на підприємстві та розробити практичні рекомендації щодо втілення даних методи.

Література

1. Безопасность: теория, парадигма, концепция, культура. Словарь-справочник / Автор-сост. профессор В. Ф. Пилипенко. 2-е изд., доп. и перераб. — М.: ПЕР СЭ-Пресс, 2005.
2. Информационная безопасность (2-я книга социально-политического проекта «Актуальные проблемы безопасности социума»). М.: «Оружие и технологии», 2009
3. Доктрина информационной безопасности Российской Федерации" (утв. Президентом РФ 09.09.2000 N Пр-1895).
4. Копылов В. А. Информационное право. М.: Юристъ, 2005.
5. <http://www.market-journal.com/ekoanaliz/index.html>
6. Аудиторская проверка: практическое пособие для аудитора и бухгалтера http://www.pravo.vuzlib.net/book_z468_page_1.html
7. <http://pda.coolreferat.com/>

8. <http://www.textreferat.com>

9. Грищенко О.В. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия: Учебное пособие Таганрог: Изд-во ТРТУ, 2000. 112с.

10. Пилипенко В. Ф. Безопасность: теория, парадигма, концепция, культура. Словарь-справочник / Автор-сост. профессор В. Ф. Пилипенко. 2-е изд., доп. и перераб. — М.: ПЕР СЭ-Пресс, 2005.

11. [Bersin & Associatehttp://joshbersin.com/2009/01/21/informal-learning-becomes-formal/](http://joshbersin.com/2009/01/21/informal-learning-becomes-formal/)

12. Друкер П.Ф. Задачи менеджмента в XXI веке. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2003. – 240 с.

13.

Зав. кафедри
менеджменту та бізнесу
д.е.н., проф.

Лепейко Т.І.

Керівник, д.е.н., проф.

Пушкар О.І.

Автор

Сорокіна А.С.